

Sygn. akt VI U 512/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: Z. B.

od decyzji : Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 16 grudnia 2015 r., znak: (...)

w sprawie: Z. B.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu

Z. B. prawo do emerytury od dnia(...)r.,

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. Akt VIU 512/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., po rozpoznaniu wniosku Z. B. z dnia 14 grudnia 2015 roku, odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. Organ rentowy w uzasadnieniu tej decyzji powołał się na artykuł 184 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jednolity, Dziennik Ustaw z 2015 roku, pozycja 748 z późniejszymi zmianami oraz na paragraf 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dziennik Ustaw z 1983 roku numer 8, pozycja 43. Jako przyczynę wydania decyzji odmownej organ rentowy wskazał nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podkreślił, że w zgromadzonej dokumentacji brak świadectw z wykonywania pracy w szczególnych warunkach, potwierdzających wykonywanie pracy, na którą powoływał się wnioskodawca. Odwołanie od tej decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. Ubezpieczony w uzasadnieniu odwołania wskazywał, że pracował w szczególnych warunkach w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w okresie od 1 września 1974 roku do 1 grudnia 1989 roku, a następnie od 2 grudnia 1989 roku do 10 października 1991 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji Budowlanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na stanowiskach ślusarza-

spawacza i spawacza. Ubezpieczony twierdził, że podczas pracy w tych firmach wykonywał pracę spawacza konstrukcji stalowych, było to spawanie elektryczne łukowe ręczne, spawanie elektryczne w osłonie dwutlenku węgla oraz cięcie stali mieszaniną tlenu i acetyleny. Praca była wykonywana w dużym zapyleniu i hałasie. Ubezpieczony powoływał także dowody z zeznań świadków w treści odwołania. Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wnosił o jego oddalenie, powołując argumentacją przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony legitymował się okresem stażu emerytalnego, czyli okresami składkowymi i nieskładkowymi w wymiarze 26 lat i 29 dni, a organ rentowy nie uwzględnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach. Ponadto organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie podnosił, iż z akt kapitału początkowego na kartach wynagrodzeń widnieją następujące stanowiska: w 1974 roku - uczeń ślusarski, w 1975-1979 - wyporz. ZNTK, 1980 - ślusarz, 1981 - ślusarz, 1982 - ślusarz, 1983 - ślusarz, 1984 - ślusarz, 1985 - ślusarz-spawacz, 1986 - ślusarz, 1987 - ślusarz, 1987-1988 - praca na kontrakcie w ZSRR. Organ rentowy wnosił także o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji osobowej powoda z powyższego okresu zatrudnienia oraz wskazywał na wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 lutego 2014 roku, sygnatura akt III Aua 1368/13, zgodnie z którym dowód z zeznań świadków z uwagi na szczególnie i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach jeżeli nie znajduje potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje: ubezpieczony Z. B., urodzony (...) w dniu 14 grudnia 2015 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w B. wniosek o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony w dniu (...) roku ukończył 60 lat, a jako członek Otwartego Funduszu Emerytalnego we wniosku emerytalnym wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na potrzeby budżetu..., na rachunek budżetu państwa..., na dochody budżetu państwa. W okresie swojej aktywności zawodowej ubezpieczony najpierw pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. noszącym także nazwę (...), najpierw pobierał naukę w szkole przyzakładowej, którą ukończył 19 czerwca 1976 roku - co potwierdza świadectwo ukończenia (...) Szkoły Zawodowej w zawodzie ślusarza w aktach osobowych u tego pracodawcy, prowadzonych dla ubezpieczonego. Następnie w dniu 21 czerwca zawarł umowę o pracę na czas nieokreślony, było to w 1976 roku, na mocy której został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku ślusarza-spawacza. Pracował na tym stanowisku do końca zatrudnienia w przedsiębiorstwie, to jest do 1 grudnia 1989 roku z tym, iż w okresach od 1 maja 1978 roku do 31 grudnia 1978 roku pracował na stanowisku ślusarza-spawacza w Niemieckiej Republice Demokratycznej w miejscowości S. przy spawaniu konstrukcji stalowych na terenie rafinerii, a w okresie od 16 września 1987 roku do 16 września 1988 roku pracował na rocznym kontrakcie w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w mieście M. przy montażu konstr..., przy spawaniu konstrukcji stalowych na terenie walcowni w hucie. Następnie ubezpieczony od dnia 2 grudnia 1989 roku do 10 grudnia 1991 roku podjął pracę w Przedsiębiorstwie Produkcji Budowlanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B., powstałym po reorganizacji (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...), a następnie w okresie od 4 listopada 1991 roku do 25 listopada 1991 roku rozpoczął pracę na stanowisku ślusarza-spawacza w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. Od 26 listopada 1991 roku do 30 września 1998 roku pracował następnie w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie umowy o pracę w firmie (...) w B., a od 1 października 1998 roku do 31 grudnia 1990 roku ponownie zatrudnił się w spółce (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B., w której to spółce pracuje do chwili obecnej. W okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. ubezpieczony zajmował się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy spawaniem oraz wycinaniem palnikiem acetylenowo-tlenowym blach. Wycinaniem zajmował się w okresie, gdy zajmował stanowisko brygadzysty, było to w latach mniej więcej 1983-1985. Spawaniem zajmował się także na kontraktach w Niemieckiej Republice Demokratycznej w okresie zatrudnienia wspomnianym wyżej oraz w okresie zatrudnienia w M. w Związku Radzieckim. Także w Przedsiębiorstwie Produkcji Budowlanej (...) ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako spawacz - co potwierdza umowa o pracę z 2 grudnia 1989 roku. Także stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B., w (...) firmie (...) oraz w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. Praca ubezpieczonego wykonywana u tych wszystkich pracodawców była pracą w szczególnych warunkach, wskazaną w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, chodzi o Wykaz A dział XIV Prace różne, pozycję 12 Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Zdobyte kwalifikacji zawodowych do spawania potwierdza oryginał Książki spawacza, która została złożona przez ubezpieczonego do

akt sprawy na rozprawie. Z dokumentu tego wynika, iż ubezpieczony już w 1976 roku 21 maja zdobył uprawnienia do spawania po ukończeniu kursu podstawowego spawania łukowego. Następnie uprawnienia te..., zdobył też uprawnienia do cięcia tlenem i potwierdzał te uprawnienia w kolejnych latach. Powyższych ustaleń Sąd dokonał także na podstawie dowodów z dokumentów z akt osobowych ubezpieczonego za okres jego zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. i w Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...), a także na podstawie akt osobowych.

[**koniec części** 01:15:21.155] CIN419561_02

[**Przewodniczący** 01:15:21.258] Nadesłanych przez Spółkę (...), dotyczących zatrudnienia ubezpieczonego w tej firmie oraz u G. P.. Także w toku procesu ubezpieczony przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawione przez (...) inżyniera G. P., potwierdzające wykonywanie przez niego prac w szczególnych warunkach, przy spawaniu, od 26 listopada 1991 roku, do 30 września 1998 roku. Istotnych dla rozstrzygnięcia sporu ustaleń Sąd Okręgowy dokonał także na podstawie osobowych źródeł dowodowych, w szczególności zeznań świadków, W. M., A. O. i Z. Z.

[**f**01:16:28.668]. Podkreślić należy, przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, że materiał był spójny i wskazywał na to, iż ubezpieczony rzeczywiście wykonywał pracę w szczególnych warunkach, powołane w dziale XIV pod pozycją 12 załącznika A, Wykazu A do wspomnianego Rozporządzenia Rady Ministrów. Wskazywały na to wszystkie dowody, zgodnie i spójnie stanowisko pracy ubezpieczonego było wprawdzie określane w dokumentach pracowniczych, czy to jako ślusarz, czy to jako spawacz, czy to jako ślusarz - spawacz, tym niemniej o rzeczywistym charakterze zatrudnienia pracownika nie decyduje nazwa stanowiska, lecz rzeczywisty charakter wykonywanej przez niego pracy. Odnosząc się do rodzaju prac wykonywanych przez ubezpieczonego wskazać także należy, że w Zarządzeniu numer 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, w Zarządzeniu z dnia 1 sierpnia 1983 roku, w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wskazano, w wykazie, stanowiącym załącznik do tego Rozporządzenia, w dziale XIV pod pozycją 12, prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym gazowym, atomowodorowym, prace spawacza elektrycznego i gazowego, prace na stanowiskach spawacza elektrycznego i gazowego, punkt 1, prace przepalacza gazowo - plazmowego i gazowego, punkt 2, prace zgrzewacza, punkt 3, prace wycinacza, punkt 4 i prace drążacza, punkt 5. W związku z tym, iż ubezpieczony pracował na stanowisku wycinacza i wycinał palnikiem acetylenowo - tlenowym przez pewien okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), to stanowisko to zostało wskazane jako stanowisko pracy w szczególnych warunkach w tym Zarządzeniu resortowym. I mimo, że Zarządzenie to nie ma już waloru normatywnego, z tego względu, iż utraciło swą moc, bo zostało uchylone, to ma ono wartość dowodową dla rozpoznania niniejszej sprawy, istnieje bowiem domniemanie faktyczne, że jeżeli stanowisko pracy, rzeczywiście zajmowane przez pracownika, na którym rzeczywiście pracował, jest wskazane w Zarządzeniu resortowym, to istnieje właśnie domniemanie, że jest to praca wykonywana na stanowisku pracy w szczególnych warunkach. W pozostałych okresach zatrudnienia ubezpieczony wykonywał prace bezpośrednio przy spawaniu, dok... spawając konstrukcje stalowe, wykorzystywane przy budowie hal przemysłowych na terenie różnych zakładów, między innymi Zakładów (...) w Ś.. Pracę tego rodzaju wykonywał on również na budowach zagranicznych, na terenie rafinerii w miejscowości S. w NRD oraz na budowie w byłym ZSRR, w M., na terenie huty. Podkreślić należy także, że organ rentowy nie kwestionował w toku procesu, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku, a więc na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej, legitymował się okresem zatrudnienia, stażem emerytalnym w wymiarze ponad 26 lat, a zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazywał, że ubezpieczony posiada co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o której przed chwilą wspomniano i którą wskazano u wymienionych pracodawców. Już sama praca ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) i w Spółce (...), dawała okres zatrudnienia 15 lat, 3 miesiące i 21 dni w szczególnych warunkach, dodatkowo wskazać należy, iż ubezpieczony pracował także w szczególnych warunkach w Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością Przedsiębiorstwa (...) w B., przy, wykonując czynności, polegające na spawaniu oraz pracował w firmie (...) w B., także przy spawaniu, w okresie od 26 listopada 1991 roku, do 30 września 1998 roku, czyli przez 7 lat i 5 miesięcy, tak że okres pracy w szczególnych warunkach ubezpieczonego, wykazany w toku niniejszego procesu, znacznie przekraczał wymagany okres 15 lat. W istocie rzeczy cały okres aktywności zawodowej ubezpieczonego, od 21 czerwca 1976 roku, po ukończeniu szkoły zawodowej w zawodzie ślusarza, ubezpieczony realizował, ubezpieczony zatrudniony był przy spawaniu, bądź wycinaniu palnikiem

acetylenowo - tlenowym blachy. Wspomnieć zatem należy, jeśli chodzi o subsumpcję właściwych przepisów prawa materialnego, do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, iż zgodnie z artykułem 184 Ustawy w 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w artykule 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: po pierwsze, okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w artykule 27. Po drugie, okres składkowy..., oraz okres, po drugie okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w artykule 27. Zgodnie z ustępem 2 artykułu 184, emerytura, o której mowa w ustępie 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wskazać także należy, iż zgodnie z artykułem 32, ustępem 2 ustawy emerytalno - rentowej, dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Artykuł 184, ustęp 1 powołanej ustawy emerytalno - rentowej, mówiąc o dotychczasowych przepisach, ma na myśli przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dziennik Ustaw z 1983 roku numer 8, pozycja 43. Przepisy tego Rozporządzenia, odwołując się do unormowania artykułu 32 ustawy emerytalno - rentowej, w sprawie wieku obniżonego, przy emeryturze z tytułu pracy w szczególnych warunkach, wskazują, w paragrafie 3 i 4, że za okres zatrudnienia wymagany do emerytury określonej w Rozporządzeniu uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia, pracownik, który wykonywał pracę, prace w szczególnych warunkach, wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: po pierwsze osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, i po drugie, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, jak już wspomniano, artykuł 184 ustęp 1 wymaga, aby warunki te zostały spełnione na dzień 1 stycznia 1999 roku, a więc na dzień wejścia w życie obecnie obowiązującej Ustawy emerytalnej. W toku niniejszego procesu Sąd, ubezpieczony udowodnił, iż spełnia powyższe warunki, niezbędne do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, posiadał na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż emerytalny w wymiarze przekraczającym 25 lat, udowodnił wymagany, co najmniej 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, złożył wniosek o świadczenie 14 grudnia 2015 roku, a w dniu (...), a w dniu (...)roku ukończył wiek emerytalny 60 lat, niższy od powszechnego, dlatego na podstawie artykułu 477 ze znaczką 4 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego, w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa materialnego, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od spełnienia przez niego ostatniego warunku nabycia tego prawa, czyli osiągnięcia wieku 60 lat. W punkcie 2 wyroku Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, nie było podstaw do stwierdzenia tej odpowiedzialności, o której mowa w artykule 118 ustępie 1 ustawy emerytalno - rentowej, albowiem ubezpieczony nie legitymował się świadectwami pracy wykonywan..., świadectwami pracy w szczególnych warunkach, do wniosku emerytalnego złożył tylko zwykłe świadectwo pracy, a istotne dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności Sąd Okręgowy ustalał na podstawie dowodów, których nie mógł przeprowadzić i którymi nie dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym, poprzedzającym fazę postępowania sądowego. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono.